

۸- هاتر رحیمی تالیق ملا عبد الباقی مهارندی تاریخ بیرم خان و عهد الرحیم خان
خان خامان درسه جلد خاتمه حلد سوم مشتمل است برد کر ۳۱ نفر از علماء
فضلان (۲) ۱۰۶ نفر ارشعا (۳) ۴۸ نفر ارسپاهیان و مستدان هر طبقه و طایفه که حرو
متولین و منسلکین دربار عبدالرحیم خان سپهسالار معروف اکبر شاه بودند.
چاپ انجمن آسیائی سنگال ۱۹۳۱

۹- مفتاح التواریخ تالیف قامسولیم پل در حدود ۱۲۶۵هـ. چاپ بولکشور
لکهنو بسال ۱۲۸۴هـ

۱۰- سیر المتأخرین تالیف غلامحسین خان چاپ لکهنو ۱۲۸۳/۱۲۶۶هـ
۱۱- تاریخ صدر جهاند تالیق ملک القضاة صدر جهان فیصل الله بنیانی معاصر
محمد شاه بیگاره سلطان گجرات (۸۶۳-۹۱۷هـ)

۱۲- جام جهان نهاد تالیف محمد قدرت الله شوق صدیقی آغاز در ۱۱۹۱هـ و پایان
در ۱۱۹۹هـ تاریخ عمومی اس و حاتمه آن در دکتر فضلا و عرفان و شعراء وغیره میباشد
۱۳- مرآت آفتاب نما تالیف بواب عبدالرحمان شاهنوار خان هاشمی دهلوی
(متوفی در ۱۲۲۲هـ) بسال ۱۲۱۸هـ تاریخ عمومی اس ناد کر مفصل و قایع دمان
شاه عالم وجغرافی و شرح حال شعراء و فضلا

۱۴- زبدۃ الغرائب تالیف محمد رضا نجم بن ابوالقاسم طباطبائی سال
۱۲۳۱هـ. تاریخ عمومی در پنج محل و محل پنج آن در دکتر فراسعه و صوفیه و

۱۵- یادگار بهادری تالیف بهادر سنگه من هزاری مل شاهجهان آبادی سال
۱۲۴۹هـ. تاریخ عمومی است در چهار «ساده» و چند باب در دکتر فضلا و شعراء و
جغرافی و فسون و علوم

۱۶- تاریخ هندی تالیف رستم علی شاه آبادی سال ۱۱۵۴هـ حاتمه آن

۱- اربعاء کلام الملوك (اردو) تالیف عبیر سعادت علی رسمی چاپ هند سال ۱۳۵۷هـ

- در ذکر شیوه و علمای و شعرای معاصر مؤلف است
- ۱۷- تاریخ محمد شاهی یا نادرالزمانی تألیف خوشحال چند سال ۱۱۵۹هـ
مقاله دوم آن در د کر ۱۵۸ شاعر است که فهرست اسمی آنان در فهرست پرتش
برلن آمده است
- ۱۸- واقعات کشمیر تألیف حواجه اعظم آغاز در ۱۱۴۰هـ و پایان ۱۱۶۰هـ
که صماً د کر اکثر عرفای و فضلا و شعرای کشمیر را هم دارد. چاپ هد.
- ۱۹- برهان الفتوح تألیف محمد علی بن محمد صادق حسینی نیشاپوری
تحفی برهاپوری بسال ۱۱۴۸هـ بنام نواب برهان الملك سعادت خان نیشاپوری حاکم
او د. تاریخ مختصر با توجه خاص سالها در یک مقدمه و ۱۸ باب و یک حاتمه که
حاتمه آن در ذکر شعرای و فضلا است
- ۲۰- هر آت انوار دات تألیف محمد شفیع وارد بن سید محمد شفیع بسال
۱۱۴۶هـ تاریخ سلاطین تیموری هد تاسال شاپردہم سلطنت محمد شاه (۱۱۴۶هـ)
در چهار طبقه طبقه سوم آن در د کر شعرای و نویسنده گان هند و ستاست
- ۲۱- عمل صالح تألیف محمد صالح کسوه لاھوری بسال ۱۰۷۰هـ تاریخ
معصل رمان شاهجهان که صماً ذکر شعرای و فضلای زمان شاهجهان را هم دارد.
چاپ هد
- ۲۲- لب السیر و جهان نما تألیف میر را ابوطالب خان طالب اصفهانی (مؤلف
تذکرہ خلاصہ الافکار) حاصله تاریخ حبهاست که وی سال ۱۲۰۸هـ بنام آصف الدلوی
حاکم او د تألیف کرده است در چهار باب و باب سوم آن در د کر مختصر شعرای و
فضلای معروف است درج شود به تجھ در تاریخ تذکرہ خلاصہ الافکار در کتاب
حاصر
- ۲۳- اویماق مغل (معول) تألیف محمد عبد القادر آقہ باش قاچار ساکن
سوئیگیر صلح مند سوره مالوہ سال ۱۳۱۹هـ مشتمل است در د کر سلاطین و حواییں
معول و صماً د کر مختصر شعرای و عرفای و علمای پیر در ذیل د کر سلاطین معول آورده

است . چاپ هند ۱۳۱۹ه

۲۴- اقبالنامه جهانگیری تألیف معتمد خان بخشی . چاپ کلکته ۱۸۶۵م

۲۵- توزک باپری یا باپر نامه تألیف با پرشاه و ترحمه حاکمان میر خان .

چاپ بمیشی ۱۳۰۸ه .

۲۶- توزک جهانگیری تالیف حهانگیر شاه . در احوال رمان سلطنت جهانگیر شاه تا اواسط سال ۱۷ که جهانگیر شاه خودش نوشته اس و پس از آن محمد خان پامر وی احوال تاریخی تا اوایل سال ۱۹ سلطنت حهانگیر شاه نوشته و ماصلاح حهانگیر در آورده است و پس میرزا محمد هادی معتمدالحمدت احوال تاریخی تا آخر حیات حهانگیر را تکمیل کرد و دیباچه‌ای بر آن افزود .
چاپ لکهنو .

۲۷- تحفة العالم تالیف عبداللطیف اسن اسی طالب الحسینی الموسوی الشوشتری (متوفی در حیدرآباد دکن در ۱۲۲۰ه) بسال ۱۲۱۹ه در دکن ۲۱ شاعر و فقیه چاپ بمیشی ۱۲۶۳ه و حیدرآباد دکن در ۱۲۹۷ه .

۲۸- مرآت الاحوال جهان فما تالیف احمد بن محمد علی دهباشی دسال ۱۲۲۵ه در پتنه هند بنام محمد علی خان قاحار (پسر فتحعلیشاه) . تاریخ از رمان صفوی تارمان مؤلف درینجع مطلب ویک خاتمه دود کراجداد و حابواده مؤلف (محلسی) را نیز دارد .

۲۹- تاریخ معصومی یا تاریخ سند تالیف میر معصوم نامی بهکری حاکم بمیشی

م ۱۹۳۸

۳۰- هفت گلشن محمد شاهی تالیف کامور خان در تاریخ هند کفو قایع تاریخی تا سال ۱۳۳۲ه را دارد و گلشن هفتم آن در ناره صوفیه اس (استوری ج ۱ ص ۱۰۱۵)

۳۱- منصب التواریخ خاکی - میر راحس بیگ حاکمی

۳۲- تاریخ حسن - پیر غلام حسن که ویها می سخنه (فصل چهارم آن دکر

۱۱۸- شاعر راشاملس - چاپ سرینگر بسال ۱۹۶۰م با هتمام اداره تحقیق و اشاعت دولت حمون و کشمیر

۳۳- طبقات ناصری - منهاج الدین سراج بسال ۶۵۸ه در دهلی - چاپ لاہور جلد اول بسال ۱۳۲۸ش و جلد دوم بسال ۱۹۴۵م به تصحیح و تحسیله آقای عبدالحق حبیبی

۳۴- تاریخ بوفی یا تاریخ فیروز شاهی - ضیاء الدین بوفی - چاپ کلکته

۳۵- تاریخ ملا خلیل مرجانپوری - جلد دوم آن درد کر شعر ارا شاملس

۳۶- تاریخ کبیر ملا عبدالکبیر سرای بلی - چاپ سرینگر کشمیر .

۳۷- منتخب التواریخ - بیرون بل کاجوری - چاپ هند

ب- کتب تاریخ که خارج از هندو یا اکستان تألیف شده است و ذکر شعر ارا اهم دارد

۱- راحۃ الصدور تالیف نجم الدین ابو سکر محمد بن راوندی بسال ۵۹۹ه

چاپ تهران ۱۳۳۳ش

۲- تاریخ عجزیده تالیف حمدالله مستوفی قزوینی بسال ۷۳۰ه . چاپ تهران

۱۳۳۹ش

۳- حبیب السیر تالیف عیاث الدین حوامد هیر (متوفی در ۹۴۵ه) . چاپ

تهران ۱۳۳۳ش

۴- عالم آرای عباسی تالیف اسکندر بیگ منشی شاه عباس بیرگه . چاپ

تهران ۱۳۳۵ش

۵- ناسخ التواریخ تالیف هیر را تقی سپهر و عباسقلی سپهر . چاپ تهران

۱۳۴۰ش

۶- ذیست التواریخ تالیف هیر را محمد رضا بنده قبریری (متوفی تهران

در ۱۲۲۳ه) بسال ۱۲۲۱ه . تاریخ عمومی است که ماهر فتحعلیشاه هیر زا محمد رضا

و عدالکریم بن علی دعا تالیف کردند مشتمل بر آغار و دو پیرایه پیرایه اول صحنًا دکر انسیا و ائمه و فضلا را هم دارد .

۷- ثب الالباب تالیف حاجی محمد قلی قاجار گنجوی بسال ۱۰۹۷ه . خلاصه

تاریخ اسلام در ۲۳ فصل است که فصل آخر آن شرح حال مختصر ۲۰ شاعر فارسی را دارد

۱- بیهجهت المرااد تالیف شکرالله بن شهابالدین احمدالرومی (متوفی در ۹۴۴ه) معاصر سلطان مراد (۸۲۴-۸۵۵ه) تاریخ عمومی است تا حلول سلطان محمدبن مراد (۸۵۵ه) در سیرده با.

۲- احسن التواریخ تالیف حسن بیگ روملو بنام شاه اسماعیل ثانی (۹۸۴-۹۸۵ه) ضمناً کهذ کر مشاهیر علماء و وزراء و شعرای رمان سلاطین صفوی و رومیه و چنعتائی وازبکیه را نیز دارد چاپ کلکته ۱۹۳۱م.

۳- جامع مقیدی تالیف محمد معید بافقی متوفی سال ۱۰۹۰ در تاریخ یرد است ود کر فضلاً و شعرای یرد را هم دارد. سعده خطی: کتابخانه ملک تهران ۱۳۴۲. چاپ تهران با همایم کتابخانه اسدی

۴- تاریخ یزد تالیف عبدالحسین آیتی سال ۱۳۱۷ه که صمناً دکرسیاری از شعر و فضلاً یرد را هم دارد چاپ گلبهار یرد

۵- طفر خامه تیموری تالیف شرف الدین علی یردی (متوفی در ۸۵۸ه) سال ۱۳۴۱ش. چاپ تهران ۱۳۴۱ش

۶- مطلع السعدین تالیف کمال الدین عبدالرؤوف من اسحق سمرقندی (منوفی در ۸۸۷ه) چاپ لاہور

۷- روضة الصفا محمد بن خاوند شاه بن محمود مشهور به میر حوابد (منوفی در ۹۰۳ه) در هفت حلد (جلد هفتم آنرا مواده دفتری مؤلف عیاث الدین حوابد میر مؤلف حبیب السیر افروزه است)

۸- تاریخ معوی تالیف مرحوم عباس اقبال که مؤلف در فصل نهم شرح حال بعضی مورخین و علماء و حکما و بویسندگان و شعراء (ص ۵۵۴-۷۹) آورده است. چاپ تهران ۱۳۴۱ش

۹- المآثر والآثار تالیف محمد حسن خان صنیع الدوله ثم اعتماد السلطنه

(متوفی در تهران ۱۸۹۶م) پسال ۱۴۰۶ در تاریخ چهل سال اول سلطنت ناصرالدین شاه قاجار (۱۲۶۴-۱۳۱۴هـ). باب دهم آن در ذکر شعراء و نویسنده‌گان و فضلا است.

۱۷- تاریخ ارسباران تالیف سرهنگ بایوردی . صفحه ۲۱۶ تا ۱۹۲ ذکر عرفاء و علماء و شعراء و اهل منز و سادات و نویسنده‌گان معاصر ارسباران دارد . چاپ تهران ۱۳۴۱هـ

۱۸ و ۱۹- تاریخ خان جهانی و مخزن افغانی تالیف نعمت‌الله بن حبیب‌الله هروی سال ۱۰۲۱هـ که خاتمه آن دکر ۶۸ صوفی را دارد همچنین دفتر سوم خلاصه این کتاب بنام «محزن افعانی» بیند کر صوفیه افغانی را دارد . (استوری بحث ص ۹۸۴)

ضمیمه نهم

تذکرہ در فارسی بعضی کتابهای اس که نام آن با کلمه «تذکرہ» شروع میشود و پرسنی دیگر نیز که نام آن با کلمه تذکرہ شروع نمیشود اما بعضی گاهی آرا اشتباهآ حرو تذکرہ شرعا حساب کردہ اند پس از این در سطود دلیل در این مورد توضیح لازم در ناره اصل موضوع بعضی از این کتابها داده میشود .

الف - کتابهایی که نام آن با «تذکرہ» شروع میشود

۱ - تذکرہ تالیف علامه نصیر الدین طوسی مشتمل بر بیست فصل در «آثار و انجام» چاپ راشگاه تهران

۲ - تذکرہ الاخوان تألیف سلیمان میرزا قاحار چاپ تهران سال ۱۳۷۹ ه

در ۱۴۸ صفحه در رد پر تصویف است

۳ - تذکرہ شاه طهماسب صفوی تالیف شاه طهماسب بن اسماعیل صفوی درس گذشت خود از استادی جلوس (۱۹۵۳) تاریخ تاریخ (۱۹۵۳) چاپ برلن چاپخانه کاویانی ۲۵ محرم ۱۳۴۳ ه .

۴ - تذکرہ همایون و اکبر تألیف بایریدیات سال ۹۹۹ ه نامرا کسر شاه در دکر وقایع تاریخی رمان همایون شاه و اکبر شاه از ۹۴۹ تا ۹۹۹ ه چاپ کلکته ۱۳۶۰ ه .

۵- تذکرہ عذری یا تذکرہ اسحق مجموعه اشعار است از شعرای متقدم و متاخر که اسحق بیگ عذری بیگدلی برادر آذر بیگدلی همچ آوری سوده است - نسخه: سپه سالار تهران و ملک تهران ۳۷۹۴

- ۶- تذکرہ صائب تألیف میرزا صائب اصفهانی - سیاصل اشعار است .
- ۷- تذکرہ الخواجین تألیف هیردوستی^۱ بسال ۹۵۵ در دکر اشعار ۲۴۰ شاعر که اکثرشان هم عصر یا قریب العصر مولف بودند و در ورن و فاقیه واحد و مشترک اشعاری سروده‌اند مردیف حروف الفاء - سخنه مرکزی ۲۴۳۱
- ۸- تذکرہ کبوترالشعراء تألیف صدرالدین محمد بهبهانی در قرن ۱۱ ه اشعار شعر را از روی مصامیں و موضوعات و معابری حاصل آورده است
- ۹- تذکرہ الیهی تألیف ابوالحسن صاحب فرید آبادی - چاپ بولکشور لکهنو ۱۳۱۶ / ۱۸۹۸ م ملعوطات تاه مطفر علی اکبر آبادی است
- ۱۰- تذکرہ العاشقین دیوان عرل تقی اوحدی (روحوع شود به آثار تقی اوحدی در دیل بحث در ناره عرفات العاشقین در این کتاب)
- ۱۱- تذکرہ العاشقین دیوان شعر شیخ حریر - چاپ لکهنو ۱۲۹۳ / ۱۳۸۷ ه .
- ۱۲- تذکرہ نصرت یا حلاصه لطایف الخيال مجموعه اشعار شعرای متقدم و متاخر و معاصر مولف است که امیر محمد صالح رضوی ملقب به صدرالممالک سال ۱۱۰۴ ه ترتیب داده است و محمد بصیر نصرت مقدمه‌ای بر آن افزوده است - سخن‌خطی محلس ۱۱۷۰ و سپه‌سالار ۲۷۳۰ و ملک تهران ۱۳۱ و مرکزی تهران س ۳۹۵۱ و بین روحوع شود به سپه‌سالار س ۱۱۲۲
- ۱۳- تذکرہ خاور مجموعه اشعار شعرای متقدم و متاخر است ترتیب الفباء که حیدر قلی میرزا هنحلص به حاور در قرن ۱۳ ه از قصیده و غزل ترتیب داده است سخنه ملک ۴۳۰۰

^۱- برای شرح حال میردوستی دموع شود به میعاده چاپ تهران س ۲ - ۶۶۱

۱۴- تذکره حاوی تألیف فضل الله حسینی حاوری شیرازی کتابیست در عروض و قوافی وغیره که مولف در قرن ۱۳ ه تالیف نموده است - سخن ملک ۲۸۷۵.

۱۵- تذکره تاریخی تألیف میرزا فضل الله وزیر نظام نوری (۱۲۸۹-۱۲۱۳ ه) بسال ۱۲۸۰ ه در تاریخ آثار کار خاندان قاجار است سخن داشکده ادبیات ش ۸۹ - ح

۱۶- تذکره متأثر المعاصرین موسوم به «مجموعۃ الحواہر» تألیف محمد مهدی فروع اصفهانی سال ۱۲۸۵ ه در دکر شرح حال و منشآت قایم معالم فراهانی و منتخبی از آثار متقدمین و معاصرین و حکایات و لطایف در بان عربی و فارسی است - سخن مرکزی تهران ۳۲۰۷ دد ۳۰۸ ص

ب - کتنی که نام آن را تذکره شروع نمیشود .

۱- مجمع الشعرا تألیف کاتب‌الملک متعلص به دوری سال (۰) مجموعه اشعار پس از ۴۵۶ شاعر که مولف برای حمیده نابو نادر اکبر شاه ترتیب داده است سخن بخط مولف مرکزی تهران ش ۲۴۴۸ .

۲- آسمان سخن تألیف لطف‌الله محمد مهندس بن احمد معاصر اورنگ ریس شاه (۱۰۶۸-۱۱۱۹ ه). خلاصه تد کرده شعراء دولشاه سمرقندی است حاوی اشعار ۲۵۰ شاعر که اصلاً هیچی کرمانی در رمان اکبر شاه ترتیب داده بود

۳- انس العشاق تألیف حسن بن محمد رامی در دکر اشعاری در اوصاف حسن در ۱۹ بابه مؤلف این کتاب را در رمان معرف الدین ابوالفتح شیع اویس بهادر حان ترتیب داده است سخن مرکزی ش ۳۰۳۴

۴- مصاہمین الشعرا تألیف مولانا محمد رضا بن محمد حضرت مجموعه اشعار پس از ۴۵۰ شاعر که معاور از صد نفر آنها معاصر مولف بودند که مولف تحقیق علایین مختلف آورده است؛ سخن باقص الاول طاهرآ بخط مؤلف مرکزی تهران ش ۴۵۰

- ۵- بوستان خیال تالیف بکتاش قلی متخلص به ابدالدومنی- مجموعه اشعار شعر ائمّی است که مؤلف در درج ۱۲۲۵ ه (یا سال ۹۹۵) در اصفهان مرتب داده است - سخنه طاهر بخط مؤلف مر کری تهران ۱۹۹۴ - چاپ هد
- ۶- آنیس الشعرا تألیف علی اکبر متخلص به افسر (م ۱۲۶۲ ه)- کتابی در علم عروض و قافیه است - سخنه مر کری تهران ۳۵۴۰).
- ۷- منتخب الباب تألیف محمد هاشم علی خان معروف به خوافی خان - تاریخ تیموریان هند است از نادر تامحمد شاه- سخنه اندیما آفس س ۲۰۱۳ ش ۲۰۱۳.
- ۸- بیان محمود مجموعه اشعاریست که محمود میر را پسر فتحعلی شاه قاجار از غزلیات شعرای سیمه اول قرن ۱۳ هجری انتخاب نموده است - سخنه مجلس ح ۳ ش ۸۹

۹- شاهد صادق تألیف میر را محمد صادق اصفهانی مؤلف صحیح صادق (م ۱۰۶۱ ه) حد مرتضی طاهر نصر آمی در حدود سال ۱۰۵۶ در بنجیان ویک پایان نامه بوشه اس و مانند دائرة المعارفی است، که هر باب آر، دارای چند فصل است و مؤلف در باب سوم وصل ۴ در باره شعر و شاعران و صله شاعران مختصرأ بحث کرده است

۱۰- مجموعه شعر ا محموده اشعار قریب ۷۸۶ شاعر است که سراح الدین حسینی اوریگ آمادی سال ۱۱۶۹ ه ترتیب داده است سخ ۶۹۱ ه و اپنی گروه ۱۴۸.

۱۱- دریای عوهر (حلسوم) تألیف دکتر مهدی حمیدی شیرازی- مجموعه اشعاریست از شعرای معاصر (چاپ تهران میر کبیر ۱۲۳۴ ش)

۱۲- متنجیات آثار تألیف محمد صیاه هشت روای هشتم است بن متنجیات آثار شر و نظم ادباء و در نام هر بفر بحای شرح حال بی مختصات شعر و شر و نظر خود را در باره وی ذکر نموده است - چاپ تهران ۱۳۴۲ ه

۱۳- شعر فارسی در عهد شاه رخ تألیف دکتر یار تاطر بحث عمومی د

ناره و صع سیاسی وادی در عهد شاه را دارد و شرح حال شعراء را مدارد . چاپ
دانشگاه تهران ۱۳۴۴ ش

- ۱۴- گلستان مسرت یا احدايق المعاين تأليف محمد خان مصطفى بسال ۱۲۶۱ هـ .
مجموعه اشعار یست در پنج حدیقه - چاپ مطبع مصطفائی هند
- ۱۵- گلستان نشاط تأليف منو لال عهد حارح آکلد سال ۱۲۵۲ هـ خطاب
۱۶۰۰ مجموعه اشعار یست از شعراي متقدمون متأخر بر بان فارسي و هندی (اردو)
در هفت گلستان در دل عماوین مختلف .
- ۱۶- نرم ایران تأليف حاجی سید محمد رضا طباطبائی بردی . چاپ نظامی
پرس لکھو ۱۳۴۵ هـ در ماب سوم آن اشعار شعراي مختلف « مرای استشهاد در
رم آرائی » ترتیب حروف تهیی آمده است .

اضافات

برگزیده از پارسی سرایان کشمیر

ابتدا «شعر فارسی در هند موضوعیست حال و ارجمندی سال فلدرایران و اروپا مورد علاقه و تحقیق داشتمندان قرار گرفته است»

شرح حال مؤلف

اسم مؤلف دکتر گردھاری لال تیکو است. وی بسال ۱۹۲۵م در کشمیر متولد شد و فوق لیسانس حودرا در پاکستان و هند را دیپلم ادبیات فارسی پایان رسانید و در سال ۱۹۶۰م. دکترای ادبیات فارسی را از داشکده ادبیات داشگاه تهران گرفت در دوران خدمت خود در وزارت حارجه هد گفته های بودا و چندین معالم درباره تصوی و همچنین منتخبی از آثار را سدر بات تا گور را از انگلیسی مفارسی ترجمه کرد وی از اعضای مؤسس اتحاد ایران و هند و عضوا هم شرق شناسی امریکا و اتحاد آسیائی سکال اسپ و اکیون در دانشگاه کالیفرنیا (لوس آنجلس) تدریس ربان های فارسی وارد و اشتغال دارد.

غیر از «برگزیده از پارسی سرایان کشمیر» کتاب مورد تحمیل، دیوان محسن فاری (م ۱۰۸۲ه) بیرون سال ۱۳۴۲ق، به تصحیح و تحرییه دکتر تیکو از طرف اتحاد ایران و هند تهران و چاپ رسیده است

مؤلف این کتاب را بسال ۱۳۴۲ق. تألیف و چاپ کرده اس

در دلیل شرح حال شعر ا مؤلف اسم کتابهای دریر را آورده است که در تالیف این کتاب از آن استفاده کرده است.

- ۱- تاریخ حسن - حسن کویه‌امی حدلسوم و چهارم چاپ سریگر کشمیر
- ۲- واقعات کشمیر - محمد اعظم دیده مری چاپ کشمیر
- ۳- تصوف در کشمیر در قرون ۱۴ و ۱۵ - مقاله مؤلف که در شماره مورخ ژوئیه ۱۹۶۳ م در مجله دیبای اسلام (انگلیسی) چاپ امریکا چاپ شده است
- ۴- مخابر الاسرار - حافظ قادری چاپ لاہور
- ۵- اکبر نامه ابو الفصل چاپ کلکته ۱۹۲۹
- ۶- متنبی التواریخ - عبدالقدیر بداونی
- ۷- فتحات کبرویہ - سچھہ خطی متعلق بكتابه تحقیق کشمیر
- ۸- تصحیح اشرفیہ - محمد حسن چاپ لاہور ۱۳۵۲
- ۹- دیوان حسی میر حبیب اللہ کامل چاپ کشمیر ۱۳۸۱
- ۱۰- مقدمہ دیوان عین احمد علی ماهر چاپ لکھو ۱۹۳۱
- ۱۱- تذکرہ صر آمادی
- ۱۲- شمع احمد
- ۱۳- مرآت العیال
- ۱۴- کلمات الشعرا
- ۱۵- دیوان فابی بتصحیح و تحسییہ دکتر تیکو (مؤلف) چاپ تهران ۱۳۴۲
- ۱۶- مقدمہ ترجمہ انگلیسی «دستان مذاہب» چاپ پاریس ۱۸۴۳
- ۱۷- کاتالوگ کتب احمد آسیائی سگال تأثیف ایوان او
- ۱۸- تصحیح الکملیہ چاپ لاہور ۱۳۵۰
- ۱۹- بحر المرفان چاپ کشمیر ۱۳۸۱
- ۲۰- تاریخ ملا حلیل مرحا بیوری
- ۲۱- خوارق السالکین - احمد بن الصور کشمیری

- ۲۲- کلام صادق - چاپ آکادمی هند و فرهنگ و ریانهای کشمیر ۱۹۶۰م.
- ۲۳- کلیات حویا چاپ لاہور ۱۹۶۰م نامقدمه پروفسور محمد باقر استاد

دانشگاه پنجاب

- ۲۴- نظری بہ جویا۔ چاپ لاہور ۱۹۵۴ت
- ۲۵- ایران صعیر چاپ تهران ۱۹۴۵ش (۱۳۳۵ش).
- ۲۶- سایع الافکار۔ چاپ بمئی
- ۲۷- منتخب النواریخ با تاریخ بیرون کا جزو
- ۲۸- آتشکده
- ۲۹- ریاض الشعرا
- ۳۰- کشمیر۔ غلام محمد صوفی۔ چاپ لاہور ۱۹۴۹م
- ۳۱- پندیت کشمیری آئند کول
- ۳۲- بہار گلشن کشمیر۔ چاپ لکھو ۱۹۳۲م
- ۳۳- ناپر سان مامہ - چاپ کشمیر
- ۳۴- شعر العجم - شلی عمامی

این کتاب ناد کر «محمد امین اویسی» شروع شده باد کر «بیرون کا جزو و ارنسته» تمام میشود و رویہ مرفتہ د کر ۱۹ت ار گویندگان پارسی گوی کشمیر را شامل است در پایان کتاب مؤلف یاٹ قصیدہ فیضی و یاٹ مشنوی ترجمہ از «مہاہارتا» بوسیله اوم سری گنیشای نمہ را آوردہ است

در مقدمہ کتاب مؤلف دربارہ تاریخ و اهمیت و ابوع و محتصان شعر فارسی در کشمیر تفصیل بحث کرده اس سو هم چنین بمورود کلمات فارسی بر مان محلی کشمیر و بعضی اصطلاحات رمان کشمیری و سکریت بر سان فارسی در آثار شعر ای کشمیر اشاره کرده است

مؤلف در دیل نام هر شاعر شرح حال او را با اختصار اما طور حامع آورد و موسی کرده اس سال تولد و فوت هر شاعر را مخصوصاً د کر نماید عمین اسم آثارا کثر

شرا را بیان کرده و در پایان مقاله اسم کتابهایی که اطلاعات بیشتر درباره شاعر مورد بحث دارند بیزد کرده است.

مؤلف گاهی درباره بعضی اصطلاحات محلی و کلمات سنسکریت و اسامی رجال که در ضمن شرح حال یا آثار بعضی شعر آمده است در حاشیه کتاب توضیح داده است. مؤلف در مقدمه توضیح داده است که یادداشت‌هایی را که درباره ساطع و مشتاق دو شاعر غرلسرای قرن ۱۸م کشمیر تهیه کرده بود در موقع مراجعت از کشمیر سهران در راه گم کرده و بنابراین نتوانست آنها را در این کتاب بچاپ برساند.

مؤلف اشعار شعر را اسیر مفصل آورده است و سعی کرده است منجیات آمان را از انواع شعرهای غزل و مثنوی و ترجیح بدور ماعنی وغیره نفل کند روی هم رفته این کتاب اطلاعات معتبری برادر شعرای کشمیر بهم میرساند و همچنین منتخبات آثار خوبی از آنان را شامل است اما معلوم بیست چهار مؤلف ذکر تنها ۱۹ شاعر را در این کتاب آورده است در صورتی که تنها تاریخ حسن حصه (قسمت) چهارم ذکر ۱۱۸ شاعر کشمیر را آورده است و این کتاب جزو مآخذ کتاب مورد بحث می‌باشد.

مؤلف هرست مایع و مآخذ کتاب خود را یک‌حاد کر نکرده است و همچنین با وجود اینکه سرتاسر این کتاب چندین غلط چاپی بچشم می‌بورد علطف نامه‌ای برای این کتاب تهیه نکرده است.

در بعضی موارد در این کتاب علطاها املائی وغیره بیرون بچشم می‌بورد که در سطور ذیل به بعضی از آنها اشاره می‌شود قادر موقع تجدید چاپ بوسیله مؤلف اصلاح گردد

هر دو این آثار بجای این هر دو اثر (حاشیه ۲ صفحه پ)
 پرای اطلاع بیشتر روحی شود بحالی پرای اطلاع بیشتر روحی شود به (ص ۱)
 پرای اطلاع بیشتر به مآخذ ذیل روحی شود بحالی پرای اطلاع بیشتر مآخذ ذیل روحی شود (ص ۹)

مهمترین مأخذ موحد در ناره حیات و شعر او عبارت است از بجای مهمترین مأخذ
یا مأخذ مهم (ص ۳۶)

آثار منظوم وی دیوانی اس بجای ارجمله آثار منظوم وی یا اثر منظوم وی (ص ۷۵)
متأسفانه یادداشت‌های که نگارنده از آنها کرده بود گم شده بحای
متأسفانه یادداشت‌هایی که نگارنده از آنها تهیه کرده بود گم شده است (ص ۱۲۱)
زوحه هنگام سورا بدن جسد شوهر فاید حود را بیر در همان آتش
می‌سورا بدن بحای روحه هنگام سورا بدن جسد شوهر موطف بود حود را نیز در همان
آتش سورا بدن (ص ۱۷۳)

چاپ - تهران در شهر یور ۱۳۴۲ ش از طرف احمدن ایران و هند تهران
صرفی از علظهای چاپی که در این کتاب فراواست چاپ خوبی است و مؤلف
پنج عکس از معزه‌های شعر و چهار عکس از موهبه‌های خط‌شعر و یک عکس از سردر
مقبره بدخشی را بیز در این کتاب آورده است
برای شرح حال مؤلف رجوع شود به هامش در پایان دیوان محسن فانی چاپ

تهران سال ۱۳۴۲ ش تصحیح و تحریمه دکتر تیکو
فهرست اسامی شعر

- ۱- ویس ۲- صرفی ۳- حسی ۴- عسی ۵- فابی ۶- اکمل ۷- طیب ۸- صادق
- ۹- حویا ۱۰- سالم ۱۱- آدر ۱۲- مدل ۱۳- توفیق ۱۴- بیش ۱۵- شایق ۱۶- تیکو
- ۱۷- خوشدل ۱۸- حمید ۱۹- وارسته .

فهرست منابع

الف- کتب فارسی

- ۱- آتشکده تالیف لطفعلی سگ آذر بیگدلی چاپ تهران ۱۳۷۵ ه باهتمام دکتر حضرت شهیدی
- ۲- آتشکده تالیف لطفعلی سگ آذر بیگدلی چاپ تهران ۴۰ - ۱۳۳۵ ه (سفحه) به صحیح و تحسیب دکتر حسن سادات ناصری
- ۳- آئین اکبری تالیف ابوالفضل علامی چاپ بولکشور لکهنو ۱۸۹۳ م - ۱۳۱۰ ه
- ۴- اختر تابان تالیف ابوالقاسم محتمم چاپ بهبودی ۱۲۹۹ ه
- ۵- اشارات بینش تالیف سید مرتضی بینش چاپ مدراس ۱۲۶۸ ه
- ۶- اکبر نامه تالیف ابوالفضل علامی چاپ کلکته ۱۸۷۷ م
- ۷- آنیس الاحسان تالیف مومن لعل آنیس سخنه خطی دانشگاه لاهور و مجلس تهران (= کتابخانه شخصی استاد سعید نفیسی)
- ۸- آنیس العاشقین تالیف کنوردن سنگزخمی سخنه خطی دانشگاه لاهور و عکسهای سخنه خطی کتابخانه ماتا پر شاد که در دانشگاه لاهور موحد است.
- ۹- باغ گلبهای حسن روحون شود به مجموعه عشق شماره ۱۳۷ ه در سطور ذیل.
- ۱۰- باغ معانی تالیف نقش علی سخنه خطی نانکی پور جاہش ۶۹۸

- ۱۱- بحر دخوار- نسخه خطی موره بریتا بیا فهرست ریوح ۳ ص ۹۷۶
- ۱۲- بزم آرای تالیف علی بن محمود الحسینی نسخه خطی ریو دیل ش ۱۰۶ ص ۷۳ الف.
- ۱۳- بہارستان سخن تالیف میر عبدالراقن شاهوار حان صماصم الدوله چاپ مدراس ۱۹۵۸
- ۱۴- بیاض شماره ۲۳۷ مجلس تهران بخط محمد صالح برادر راده اسکندر بیگ مشی مولف تاریخ عالم آرای عباسی
- ۱۵- پادشاه نامه تالیف عبدالحمید لاهوری چاپ کلکته ۱۸۶۷
- ۱۶- تاریخ احوال تالیف شیخ محمد علی حربن (در شرح حال حویش) چاپ لندن ۱۸۳۱
- ۱۷- تاریخ ادبیات فارسی تالیف هرمان اتفاق رحمه فارسی ارد کتر رصاردۀ شفق چاپ تهران ۱۳۳۷ ش
- ۱۸- تاریخ جهانگیری تالیف مطری سمرقدی نسخه خطی انه ح ۲ ش ۳۰۴۴
- ۱۹- تاریخ فرشته یا حکشن ابراهیمی تالیف ملا محمد قاسم هدوشه چاپ نولکشور لکهنو ۱۲۸۱
- ۲۰- تاریخ محمد شاهی معروف به نادرالرما بی تالیف حوسجاح مجدد سخنه خطی
- ۲۱- تاریخ معصومی یا تاریخ تأثیف سید میر معصوم نامی مهکری چاپ نسئی ۱۳۵۷ / م ۱۹۳۸
- ۲۲- تحفه سامی تالیف سامی میر راصموی چاپ مطبعه ارمغان تهران ۱۳۱۴
- ۲۳- تحفة الشعرا تأثیف میر رافضل بیگ قاقسال نسخه خطی متعلق بکتابخانه شخصی کربل رشید ناطم بیمارستان حناج کراجی
- ۲۴- تحفة العالم تأثیف عبداللطیف موسوی شوشتری چاپ نسئی ۱۲۹۴

- ۲۵- تذکره تألیف شیخ بصیر الدین طوسی چاپ دانشگاه تهران.
- ۲۶- تذکرة الاولیاء تألیف شیخ فرید الدین عطار چاپ چایخانه میر کری قمran
۱۳۳۳ش
- ۲۷- تذکره نیظامیر تألیف میر عبدالوهاب افتخار دولت آبادی چاپ اله آباد
۱۹۴۰م.
- ۲۸- تذکره حسینی تألیف میر حسین دوست سهلی چاپ بولکشور لکهنو
۱۸۷۵موسخه خطی داشگاه لاهور
- ۲۹- تذکره خزانات تالیف^(۹) سحنه خطی ملک تهران ش
- ۳۰- تذکرة الخواتین تالیف میر رامحمد ملک الكتاب شیرازی چاپ بهویال
۱۳۰۶ه
- ۳۱- تذکرة الحوانون تالیف میر دوستی بسال ۹۵۵ه . نسخه خطی مرکزی
تهران ش ۲۴۳۱
- ۳۲- تذکره شاه طهماسب صفوی تالیف شاه طهماسب صفوی چاپ برلن چاپخانه
کاویانی ۱۳۴۳
- ۳۳- تذکره شاعرات تالیف^(۹) سحنه خطی داشگاه لاهور
- ۳۴- تذکرة الشعراء تأليف دولته شاه سمر قدی چاپ کتابخانه مارانی تهران
۱۳۳۷ش
- ۳۵- تذکرة الشعراء تالیف^(۹) میان سالهای ۱۱۷۰ و ۱۱۸۰هـ - نسخه خطی آنها
- ۳۶- تذکره شعرای پارسی ریان کشمیر با ایران صعیر تأليف دکتر حواحه
عبدالحمید عرفانی - چاپ تهران ۱۳۴۵ش
- ۳۷- تذکره علمای همد تالیف احمد علی چاپ هند ۱۸۹۴م.
- ۳۸- تذکره کاتب تالیف میر رامحمد علی کاتب صعوبی سحنه خطی کتابخانه
رامپور هند
- ۳۹- تذکرة المعاصرین تالیف شیخ علی حرین چاپ تایید اصفهان ۱۳۴۴ش.

- ۴۰- تذكرة المدوك تاليف (۶) درجندود ۱۳۸۱ هـ چاپ لندن باهتمام مینورسکی
۱۹۴۳ م
- ۴۱- تذكرة الملوك تاليف يحيى خان منشی فرج سیر پادشاه هند و نسخه خطی
اتهش ۴۰۹
- ۴۲- تذكرة فدرات تاليف على قطرب عطاء الله محلص به قطرب سخنه خطی
اتهش ۲۷۶
- ۴۳- تذكرة نصر آبادی تاليف محمد طاهر نصر آبادی چاپ ارمغان تهران
۱۳۱۷ ش
- ۴۴- تذكرة بصرت ياخلاصه لطایف الخیال تالیف میرزا محمد صالح حسینی
در ۱۱۰۵ نسخه خطی هر کریش ۳۹۵۱
- ۴۵- تذكرة نوبهار تالیف محمد رفیع الدین بعشندی سخنه خطی داشگاه
لاهور
- ۴۶- تذكرة همایون و اکبر تالیف نایرید بیان چاپ کلکته ۱۳۶۰
- ۴۷- تذكرة هندی گویان تالیف سیخ علام همدانی مصحفی امروہی چاپ
اصمن ترقی اردو هند
- ۴۸- تذكرة یوسف علیحان سخنه خطی ایوان بو ۴ واپر نگر ص ۴-۱۹۳۴
- ۴۹- تکملة الشعراء جام جمشید تالیف مولوی محمد قدرت الله شوق
نسخه خطی رامپور هند.
- ۵۰- تکملة مقالات الشعراء تالیف محمد ابراهیم حلیل چاپ کراچی سندی
ادبی بورد ۱۹۵۸ م
- ۵۱- تنبیه الغافلین تالیف سراح الدین علیحان آرزو (روح عسوده تذکره
ریاض السعرا در دلیل نام حریم)
- ۵۲- تورک جهانگیری تالیف حبایگیر پادشاه هند چاپ لکھو (تاریخ بدارد)
- ۵۳- جوامع الحکایات تالیف محمد عوفی (خش اول) - چاپ داشگاه تهران

بااهتمام دکتر محمد معین پسال ۱۴۳۵ اش

۵۴. جوامع الحکایات تألیف محمد عوفی سخه خطی ش ۴۳۹۲ Or. ۱۶۸۶۲ و ۸۷۸ Add. موزه بریتانیا.

۵۵. جواهر العجایب تألیف مولانا سلطان محمد مخلص به فخری بن امیری چاپ نولکشور لکھنؤی ۱۸۷۳ = ۱۲۹۰ هـ

۵۶. چهار چهون رحوع شود به مجموعه عشق ش ۱۳۸ درستور دیل

۵۷. چمستان شعر ا تالیف لجهمی رایں شفیق اور گ آنادی چاپ اور نگ

آناد ۱۹۲۸ م

۵۸. حدائق الشعرا تألیف میر را امیر بیگ سارسی نسخه خطی ایوانو کرزن

۷۰۲

۵۹. حدیقه عشرت مألف کنور پرشاد مہر سدیلوی چاپ سدیله هند

۱۸۹۴ م

۶۰. حقیقت الحقيقة مرتبہ ح استحسن نسخه خطی مورہ بریتانیا ج ۲

۵۸۹ ص

۶۱. خزانہ عامره تألیف میر غلام علی آراد بلگرامی چاپ کاپور ۱۸۷۱

۶۲. خزینہ الشعرا تألیف سید علی احمدی سخه خطی انڈیا آفیس ۴۸۹۹.

۶۳. خزینہ گنج الہی تألیف میر عماد الدین محمود الہی حسینی سع خطی

اشپر بگر ش ۱۱

۶۴. خلاصہ الاشعار تألیف سی کاسی سخه خطی داسکنده ادبیات س ۱۰۴

و محلس تهران س ۱۹۳۵ و ۳۲۴ و ۳۲۵ و بلند واشپر بگر س ۹۸ و برلن ش ۶۴۷ الف و اته ش ۶۶۷

۶۵. خلاصہ الاقکار تألیف ابوطالب حاں تبریزی اصفهانی - سع خطی داشگاه

لاهور تهران س ۴۳۰۲

۶۶. خلاصہ الشعرا تألیف ملا صوفی مارندرامی و عبداللطیف عباسی - سع خطی

- ۱
- نمایشن ۱۳۲۱ و ۱۳۲۰ بادلین ش ۱۳۶۶^۱
- ۷۶- خلاصه الکلام تألیف علی ابراهیم خلیل - سخ خطی بانگر پور ح ۸
ش ۵-۴ و بادلین ۱۳۹۰^۱
- ۷۷- خلاصه لطایف الخیال رحوع پشود به تذکره نصرت ش ۶۴ فوق .
- ۷۸- دیوان منتخب سراج (الدین علی حان آردو) - نسخه خطی اسپر سگر
ص ۱۰۰
- ۷۹- راحۃ الصدور تألیف محمد بن علی بن سلیمان راویدی چاپ تهران
ش ۱۳۳۳
- ۸۰- روز روشن تألیف محمد مظفر حسن گوا موی متخلص به صا چاپ
به پیال ۱۲۹۷^۱
- ۸۱- روضة السلاطین تألیف مولانا سلطان محمد متخلص بسہ فحری بن
امیری نسخه خطی برلن ش ۶۴۴^۱
- ۸۲- ریاض الشعرا تألیف علی قلی حان واله داعستابی - سخ خطی دانسگاه
lahor و ملک تهران ۴۳۰۱
- ۸۳- ریاض العارفین تألیف رضاقلی حان هدایت چاپ تهران
- ۸۴- ریاض الفردوس تألیف مولوی محمد حسین شاهجهان پوری چاپ
بولکدور ۱۳۸۳^۱
- ۸۵- ریاض الوفاق تألیف دوالعقار علی مس سخ خطی اسپر سگر ۳۶
- ۸۶- زوابد الفوید تألیف عبدالواسع هاسوی نسخه خطی دا شگاه لاھو،
- ۸۷- سخنوران ایران در عصر حاضر تألیف دکتر محمد اسحق چاپ دهلی
حلد اول ۱۳۵۱ = ۱۹۳۳ و حلد دوم ۱۳۵۵ = ۱۹۳۷
- ۸۸- سخنوران چشم دیده تألیف ترک علیساہ تر کی قلمدر بورمیحلی چاپ
حیدرآباد دکن ۱۳۳۲^۱.
- ۸۹- عکسهای این سخن در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران موجود است .

- ۸۰- سرو آزاد تألیف میر غلام علی آزاد بلگرامی چاپ لاهور ۱۹۱۳.
- ۸۱- سفینه الاویا تألیف شاهراده محمد دارا سکوه چاپ لکنہ ۱۸۷۸.
- ۸۲- سفینه بی خبر تألیف میر عظمت الله بیحیر نسخه خطی داشگاه لاهور.
- ۸۳- سفینه خودجو تألیف شراین داس حوشگو دفتر اول نسخه خطی اندیا آفیس ۴۰۲۳ دفتر دوم نسخه خطی محلس ش ۳۰۴ و داشگاه لاهور و دفتر سوم چاپ پسنه ۱۳۷۷ = ۱۵۹۸.
- ۸۴- سفینه کتابخانه مرکزی اشگاه تهران ش ۲۶۵۵ و ملک نسخه آب آورد نسخه کتابخانه مرکزی اشگاه تهران ش ۲۶۵۵ و ملک تهران ۴۳۰۵.
- ۸۵- سفینه عشت تألیف در گذاش عترت نسخه خطی مانکی پور ج ۸ ص ۶۹۹.
- ۸۶- سفینه علی حزین تألیف شیخ محمد علی حرین. چاپ حیدر آباد دکن ۱۹۳۰ = ۱۳۶۸.
- ۸۷- سفینه هندی تألیف بهگوان داس هندی. چاپ پسنه ۱۳۷۷ = ۱۹۵۸.
- ۸۸- سدیاد نامه تألیف محمد بن علی الطهیری السمرقندی - نسخه خطی ریو ص ۷۴۸ و چاپ استاسول و راوت فرهنگ ترکیه ۱۹۴۸ م بااهتمام آقای آتش.
- ۸۹- سیر المتأخرین تألیف علام محسن خان. چاپ کاپور ۱۸۶۶.
- ۹۰- سیرت مjalal الدین مسکبری تألیف مولانا محمد علی ماصح. چاپ تهران ۱۳۲۴.
- ۹۱- شعرای فارسی دنیان کشمیر روحی شود نه تذکرہ شعرا ای فارسی کشمیر ش ۳۶ فوق.
- ۹۲- شعرای عصر پهلوی تألیف دساحی دهائی ایرانی چاپ نصیبی حدد اول) ۱۹۳۳ = ۱۳۵۱.

- ۹۳- شعر ای فارسی زبان پیشاور تألیف دکتر ندیر حسن میرزا بر لام مترجم،
به ندیر - سخن‌خطی کتابخانه شخصی دکتر پروین ماقل خاملی .
- ۹۴- شعر العجم تألیف شبیلی عمامی ترجمه فخر داعی گیلانی - چاپ تهران
- ۹۵- شمع انجمن تألیف نوای سید صدیق حسن خان - چاپ بهوپال ۱۲۹۳ ه
- ۹۶- شمع محفل سخن تألیف سید عبداللطیف الطاف حسینی - نسخه خطی
مدراس ش ۱۲۷۹ .
- ۹۷- صحیح گلشن تألیف سید محمد علی حسن خان - چاپ بهوپال ۱۲۹۵ ه.
- ۹۸- صحیح وطن تألیف نوای علام عوث خان اعظم - چاپ مدراس ۱۲۵۸ ه
- ۹۹- صحیف ابراهیم تالیف ابراهیم خان حلیل - سخن خطی ماسکی پورجہ
ص ۷۰۸ و سخن برلن ۶۶۳ .^۱
- ۱۰۰- طبقات اکبری تالیف نظام الدین احمد چاپ کلکته ۱۹۳۵-۱۹۲۷
- ۱۰۱- طبقات سخن تالیف علام محبی الدین شوق سخن خطی اشپریگر
و برلن ۶۷۰ .
- ۱۰۲- طبقات سلاطین اسلام تألیف استادی لین پول ترجمه مرحوم عباس
اقبال چاپ تهران ۱۳۱۳ ش
- ۱۰۳- طبقات شاهجههایی تألیف محمد صادق - سخن خطی ریو ج ۳
ص ۱۰۰ ب
- ۱۰۴- طبقات ناصری تألیف منهاج سراح چاپ کلکته ۱۸۶۴ م
- ۱۰۵- عرفات العاشقین تألیف تقی اوحدی - سخن خطی کتابخانه ماسکی
پورجہ ۶۸۵ - ۶۸۵ و ملک تهران ۵۳۲۴
- ۱۰۶- عقد ثریا تألیف شیخ غلام همدانی هنگامه مصححی امروهی -
چاپ حیدر آباد دکن ۱۹۳۴ م
- ۱۰۷- عمل صالح باشاهجههان نامه تألیف محمد صالح کسوه لاهوری چاپ
- ۱- عکس‌های این سخن در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران موجود است

- کلکته ۱۹۲۳-۱۹۴۶ م
- ۱۰۸- فرهنگ آنلایج چاپ هد
- ۱۰۹- فرهنگ برهان قاطع چاپ تهران بااهتمام دکتر محمد معین
- ۱۱۰- فرهنگ تازی به پارسی (بحث و حست)- حاب ورادت فرهنگ تهران
- ۱۳۱۹ ش بااهتمام استاد بدیع الرمان فرورانیر
- ۱۱۱- فرهنگ نظام مرتبه سید محمدعلی (داعی الاسلام)- چاپ دکن هد
- ۱۳۵۸ م ۱۹۳۹/۵
- ۱۱۲- فرهنگ نفیسی یا فرنود سار مرتبه نظام الاطبا چاپ تهران
- ۱۱۳- فهرست کتابخانه آستانه قدس رضوی تألیف او کتابخانه چاپ مشهد
حد ۶۵ سال ۱۳۰۸-۹
- ۱۱۴- فهرست کتابخانه عمومی معارف تألیف عبدالعزیز جواهر کلام-
حاب تهران ۱۴-۱۳۱۳ ش
- ۱۱۵- فهرست کتابخانه مجلس شورای اسلامی تهران (کتب خطی فارسی)
تألیف یوسف اعتمادی حد اول و دوم- چاپ تهران ۱۳۰۵-۱۱ ش.
- ۱۱۶- ایضاً تالیف اس یوسف شیرازی- حد سوم- حاب تهران ۱۳۱۸-۲۱ ش.
- ۱۱۷- فهرست کتابخانه مدرسه عالی سپرسالار تهران تالیف ابن یوسف
شیرازی حد دوم- چاپ تهران ۱۳۱۶-۱۸ ش
- ۱۱۸- فهرست سخخطی داشکده ادبیات محله داشکده ادبیات تهران
سال ۱۸ مهر ماه ۱۳۳۹ ش تالیف آقای داش یژوه
- ۱۱۹- کلمات اشعار تالیف عیان محمد اوصل س حوس- چاپ لاہور ۱۹۴۲
- ۱۹۵۱ م- داشگاه مدرس
- ۱۲۰- کلیات نظری یشاپوری حاب لکبسو ۱۸۷۴
- ۱۲۱- علیسته تالیف عبدالوهاب عالمگیری- نسخه خطی دیکی ور ح ۶

۱۲۲ - **مکمل سیر ناتک** تالیف حکیم ناقر حسین رایق - نسخه خطی ایوانو

ذیل اول ص ۱۰۸

۱۲۳ - **حکیل رضا** تالیف لچہمی نراین شعیق اور فنگ آنادی - سخنه خطی داشگاه لاہور و کتابخانہ ایجمن ترقی اردو کراچی و (فصل دوم) چاپ حیدر آناد د کن لاہور ۱۲۴ - **مکمل از اعظم** تالیف بواب علام غوث حان اعظم - چاپ مدرس ۱۲۷۲ هجری
۱۲۵ - **لباب الالباب** تالیف محمد عوفی - چاپ لندن ولیدن حلد دوم ۱۹۰۳ م
بااهتمام پرفسور براؤان و حلد اول ۱۹۰۶ م بااهتمام پرفسور براؤان و میرزا محمد فروینی
و تهران ۱۳۲۵ ش بااهتمام استاد سعید تقیی

۱۲۶ - **لب تاریخ سند** تالیف حداداد حان - چاپ کراچی سندی ادبی بورد
۱۳۷۸ هجری ۱۹۵۹ م بااهتمام دکتر سی پخش حان بلوج

۱۲۷ - **لب لیاب** تالیف قمر الدین علی - سخنه خطی اته ش ۶۹۵

۱۲۸ - **لطایف العیال** تالیف شیخ معید شیرازی (محمد بن محمد شیرازی دارایی)
نسخه خطی کتابخانه ملک تهران ۲۹۵۱ و داشگاه لاہور

۱۲۹ - **مآثر الامراء** تالیف صصاص الدولہ شاهنوار حان - چاپ کلکنی ۱۸۸۸ م.

۱۳۰ - **مآثر رحیمی** تالیف ملا عبدالناقی مہاوی - چاپ کلکنی ۱۹۳۱ م

۱۳۱ - **مشوی صورت حال گلشن حونپوری** - سخنه خطی ریو ح ۲ ص ۷۱۵

۱۳۲ - **مجالس المفاسیس** (دو ترجمه آن از قرن دهم) - چاپ تهران ۱۳۲۳ ش
بااهتمام اسد علی اصغر حکمت

۱۳۳ - **مجمع الشعرا** جهانگیری تالیف قاطعی - سخنه خطی بادلین س ۳۷۱

۱۳۴ - **مجمع الفصحا** تالیف رضاقلی حان هدایت - چاپ تهران ۱۳۴۰ م
آقای مظاہر مصفا

۱۳۵ - **مجمع الفصلات** تالیف محمد عارف مقائی - سخنه خطی داشگاه لاہور

۱۳۶ - **مجمع المفاسیس** تالیف سراج الدین علیخان آرزو - سخنه خطی داشگاه
لاہور

- ۱۳۷- مجموعه ده دیوان چستریتی- چاپ دلین ایرلند با همکاری آقای محتنی مینوی .
- ۱۳۸- مجموعه عشق یا چهار چمن یا مجموعه‌های حسن تالیف غلام محبی- الدین میر تهی- نسخه خطی علیگر دجیره سجن الله ص ۵۲ ش ۸
- ۱۳۹- محک شعر ۱ تالیف محمد صالح شاملوی خراسانی- نسخه خطی ملک تهران ۴۰۹۶
- ۱۴۰- مختصر العرایب تالیف شیع احمد علی سندیلوی- سخنه خطی دانشگاه لاهور و عادلین ۳۹۵^۱
- ۱۴۱- هر آت آفتاب نهایت تالیف شاهنواز حان هاشمی دهلوی- سخنه خطی دانشگاه لاهور
- ۱۴۲- هر آت الاحوال (حهار بما) تالیف احمد بن محمد علی بهبهانی بسال ۱۳۲۵ در پته سخنه خطی ملک تهران
- ۱۴۳- هر آت الحیال تالیف شیر حان لودی - چاپ بمسنی ۱۳۲۴
- ۱۴۴- مردم دیده تالیف ملا عبد الحکیم حاکم لاهوری- چاپ لاهور ۱۳۹۱ ش
- ۱۴۵- معراج الخیال تالیف وریث علی عربتی - نسخه خطی دانشگاه لاهور .
- ۱۴۶- المعجم فی معاییر اشعار العجم تالیف شمس قیس رازی- چاپ دانشگاه تهران ۱۳۳۵ ش با همتام استاد مدرس رضوی
- ۱۴۷- مفتاح التواریخ تالیف طاوس ولیم بیل- چاپ بولکشور ۱۲۸۶ ه = ۱۸۶۸ م
- ۱۴۸- مقالات الشعرا تالیف قیام الدین حیرت - نسخه خطی رامپور هند
- ۱۴۹- مقالات الشعرا تالیف هیر علام علی شیر قافع تتو- چاپ کراچی سدی ادبی بورد ۱۹۵۷ م
- ۱۵۰- مقدمه جوامع الحکایات ار محمد طام الدین- چاپ لندن ۱۹۲۹ م
- ۱- عکس‌های این سخنه در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران موجود است

- ۱۵۱- منتخب الاشعار تالیف مردار علی خان مبتلا- سخن خطی داشگاه لاهور.
- ۱۵۲- منتخب التواریخ تالیف شیخ عبدالعادر بداونی چاپ کلکته ۱۸۶۹م
- ۱۵۳- منتخب الباب تالیف محمد هاشم خان مخاطب به خان خان نظام الملکی چاپ کلکته ج ۱۸۸۹م ۱۸۷۴ح ۲۵ وح ۳.
- ۱۵۴- منتخب الحکایات ماهتمام مرحوم ملک الشعرا رهار چاپ فرهنگی تهران ۱۳۲۴ش.
- ۱۵۵- منتخب حاکم تالیف ملا عبد الحکیم حاکم لاهوری سخن خطی رہاسک ص ۱۳۳۰- ۱۳۳۲ش.
- ۱۵۶- میخانه تالیف عبدالنسی قروینی چاپ لاهور ۱۹۲۶م باهتمام مرحوم پروفسور محمد شفیع و تهران ۱۳۶۱/۱۹۶۱م/۱۳۴۰ش یا هتمام آقای احمد گلچین معاشر
- ۱۵۷- نتایج الافکار تالیف محمد قدرت الله گویاموی چاپ سئی ۱۳۳۶ش
- ۱۵۸- نجوم السماء تالیف میر علام رسول مشهور به محمد علی بن محمد صادق آزاد کشمیری لکھنؤی چاپ حلد اول لکھنؤ ۱۳۰۳ه
- ۱۵۹- نثر عشق تالیف آقا حسین قلی خان عاشقی عظیم آبادی- سخن خطی داشگاه لاهور.
- ۱۶۰- نغمہ عندهیب تالیف محمد رضا رحم طباطبائی سخن خطی روح ۳ ص ۹۷۸ ب
- ۱۶۱- نهایی المأثر تالیف علام الدوّله هروی سخن خطی داشگاه علیگر.
- ۱۶۲- نفحات الانفس تالیف ملابور الدین حامی چاپ تهران
- ۱۶۳- تکارستان سخن تالیف سید سورالحسن خان چاپ مهوبال ۱۲۹۳ه
- ۱۶۴- واقعات کشمیر تالیف حواحد محمد اعظم سال ۱۱۴-۱۱۰هـ چاپ لاهور ۱۳۰۳ هـ ۱۸۸۶م
- ۱۶۵- هفت آسمان تالیف آقا احمد علی حاج کلکته ۱۸۷۳م

۱۶۶- هفت اقلیم تالیف امین احمد داری سخن خطی دانشگاه لاهور و مرکزی تهران و ادبیات تهران و ملک تهران (روحی شود به هفت اقلیم - نسخه خطی در کتاب حاضر).

۱۶۷- همیشه بہار تالیف کشن چند اخلاص . نسخه خطی باشکی پورج ۸

۶۸۹

۱۶۸- یادداشت‌های قرویی چاپ داشگاه تهران حلیدو ۱۳۴۴ش باهتمام

آقای ایرج افشار

۱۶۹- پدیدهضا تالیف میر علام علی آزاد بلگرامی سخن خطی متعلق به کتابخانه حافظ محمد ابراهیم در گرهی یاسین (در استان ساقی سند) پاکستان غربی - کتب اردو

۱- آب حیات تالیف محمد حسین آزاد دھلوی چاپ ہند .

۲- آرائیش محقق تالیف میر شیر علی افسوس حعفری چاپ کلکتہ ۱۸۰۸

۳- الف۔ اردو تدقیقی تالیف دکتر سید عبداللہ چاپ لاهور

۴- اردو کی ہندو شعر ا تالیف عبدالسلام خورشید چاپ دفتر مرکزی رفاقت

محاج لاهور ۱۹۴۶

۵- اور یستل کالج منجزین لاهور کہا طرف اور یستل کالج (داشکنہ السنہ شرقی)

لاہور منتشر میشود (شماره‌های مختلف)

۶- برم سخن تالیف سید علی حس متحمل حس متحمل سلیم چاپ آگرہ ۱۹۴۸ء

۷- بہار میں اردو زبان کا ارتقا ۱۸۵۷ء تک تالیف دکتر احتش اورینوی چاپ

پنجم ۱۹۵۷ء

۸- تاریخ ادبیات اردو تالیف رام نامو سکینہ باشکلیسی ترجمہ داؤ دو اور

آقای عسکری چاپ ہند

۹- تاریخ شعر ای بہار تالیف سید عرب بن الدین ملحق راز (ارمانا خد دہار میں

اردو ادب و زبان کا ارتقاء)

- ۹- تذکرہ عشقی تالیف شیخ وحیہ الدین عظیم آبادی
- ۱۰- تذکرہ گلشن هند تالیف میرزا علی لطف چاپ علیگرہ ۱۹۳۴م بااهتمام دکتر محی الدین زور.
- ۱۱- سجدید شعرای اردو تالیف دکتر عبدالوحید چاپ لاہور فیروز سفر (در حدود ۱۹۵۳ء)
- ۱۲- حدائق الحسینیہ تالیف مقبول احمد صمدانی۔ چاپ اللہ آباد ۱۹۲۹ء
- ۱۳- سخنوران بلند فکر تالیف مولوی محمد منور گوهر۔ چاپ داشگاه مدرس ۱۳۵۲ء
- ۱۴- فهرست کتب عربی و فارسی و اردو مخروبه کتب خانہ آصفیہ سرکار عالی حیدر آباد چاپ حیدر آباد دکن ۱۳۳۲-۳ء
- ۱۵- فهرست نسخ قلمی عربی و فارسی و اردو سیحان اللہ اور یشل لائبریری مسلم یونیورسٹی علیگرہ۔ تالیف کامل حسین۔ چاپ علیگرہ ۱۹۲۹ء
- ۱۶- قاموس العلوم تالیف شمس اللہ قادری چاپ حیدر آباد دکن ۱۹۳۵ء
- ۱۷- کلام الملوك تالیف میر سعادت علی رصوی چاپ هند ۱۳۵۷ء
- ۱۸- کلیات صہبائی امام بخش صہبائی چاپ لکھنو.
- ۱۹- گلشن بیبحار تالیف مصطفیٰ حان شیعنه۔ چاپ لکھنو
- ۲۰- ثیاب المعارف العلمیہ فی المکتبۃ دارالعلوم الاسلامیہ پیشاور تالیف مولوی عبدالرحیم۔ چاپ آگرہ ۱۹۱۸ء
- ۲۱- حاثر صدیقی تالیف سید علی خان۔ چاپ لکھنو ۱۹۲۴ء
- ۲۲- مجلہ ندیم مہار بصر۔ چاپ پتنہ مورخ حوالائی واگس (زوئیہ و اوٹ) ۱۹۳۲ء
- ۲۳- مجموعہ نظر تالیف سید ابو القاسم معروف بہ میر قدرت اللہ قادری متحصل بہ قاسم۔ چاپ لاہور ۱۳۵۳ء/ ۱۹۳۳ء بااهتمام مرحوم پروفسور محمود شیرازی۔
- ۲۴- محبوب الرحمن (تذکرہ شعرای دکن) تالیف مولوی عبدالحصار حان

ملکاپوری، چاپ حیدر آباد دکن ۱۳۲۹ء۔

ج۔ کتب عربی

۱۔ الاساب والاسرات الحاکمه فی التاریخ الاسلامی للمستشرق رامباور۔

الحرب الاول۔ الدکتور رکی محمد حسین بکرو و حسن احمد محمود مطبعہ جامعہ فواد الاول ۱۹۵۱ء۔

۲۔ فتوح البلدان تالیف ابوالحسن بلاذری چاپ مصر ۱۹۳۲/۱۳۵۰ء باهتمام

محمد رضوان

۳۔ فہرست کتب الفارسیہ الموجودہ بالکتابخانہ المدیونیۃ المصریۃ

چاپ قاهرہ ۱۳۰۶ھ۔

۴۔ کشف الظنون تالیف حاجی خلیفہ۔ چاپ و کالت المعارف ترکیہ ۱۳۶۰ھ۔

۱۹۴۱ء۔

۵۔ ایضاح المکبون فی الذیل علی کشف الظنون تالیف اسماعیل پاشا بن

محمد امین بعدادی۔ طبع و کالت المعارف استاصل ۱۳۴۵ھ۔ ۱۹۴۵ء۔

د۔ کتب ترکی

۱۔ قاموس الاعلام تالیف شمس الدین سامی چاپ استانبول ۱۳۰۶ھ۔

۲۔ نور عثمانیہ کتبخانہ سلیمانیہ محفوظ کتب موجودہ نک دفتر یلمعر

استانبول ۱۳۰۳ھ۔

ه۔ کتب سندی

۱۔ مجلہ مہران چاپ حیدر آباد (سند) شمارہ ۲ حلہ ۵ مورخ اپریل و مئی و

جنون (آوریل و مہ و ژوئن) ۱۹۵۶ء۔

و ~ منابع انگلیسی و فرانسه و آلمانی و روسی و ترکی (بخط لاتین) وغیره

1 . Abdul Muqtadir, Maulavi . - Please see "Bankipur" below

2 Affairs in Bhopal(A Defence of the Nawwab Consort) published as a Supplement by Advocate of India in 1889 .

3 . An Account of My Life - Sultan Jehan Begum London, 1912 .

4 . Asiatick Miscellany - by William Chambers, Vol.I. Calcutta, 1785

5 . Asiatic Society of Bengal - List of Arabic and Persian MSS acquired on behalf of the government of India by the Asiatic Society of Bengal during 1903 - 1907 Calcutta, 1908 .

&

6 List of the Arabic and Persian manuscripts acquired on behalf of the government of India by the Asiatic Society of Bengal during 1908 - 1910 Calcutta, 1911

7 . Aumer, Joseph - Die Arabischen Handschriften der Königlichen Hof-und Staatsbibliothek in München (Catalogus codicum maniscriptorum Bibliothecae Regiae Monacensis, t 12) . Munich, 1866

۸

Die Persischen Handschriften der Königlichen Hof- und staatsbibliothek in München (Catalogus codicum maniscriptorum Bibliothecae Regiae Monacensis, t. 1:3)

Munchen, 1866 .

8. Bankipur - Catalogue of the Arabic and Persian manuscripts in the Oriental Public Library at Bankipore, prepared for the Government of Bengal under the supervision of E. Denison Ross by Maulavi Abdul Muqtadir . Calcutta, 1908 - 1939

9. Beale, T. W . . Please see "Oriental Biographical Dictionary" below .

10. Berlin-Verzeichniss der persischen Handschriften der Koniglichen Bibliothek zu Berlin von Wilhelm Pertsch . Berlin, 1888 .

11 Bibliography - Ed . Van Dyke

12 . Biographie Universelle - Michaud . Paris, 1843

13 . Bland, N . - Earliest Persian Biography of Poets and some other work of the class called Tazkiratul Shuara, published in the "Journal of the Royal Asiatic Society, Vol IX dated 17 February, 1846"

14 . Blochet, Edgard - Catalogue des manuscrits persans de la Bibliotheque Nationale , VI volumes . Paris , 1905 - 1934

15 . Blochmann - Please see "Contributions to Persian Lexicography" below

16 . Bodleian - Catalogue of the Persian, Turkish, Hindustani and Pushtu manuscripts in the Bodleian Library begun by . . Eduard Sachau completed . . . . by Herman Ethe, Part I . Oxford, 1889 .

&

Catalogue of the Persian, Turkish, Hindustani and Pushtu MSS in the Bodleian Library, Part II : Turkish, Hindustani, Pushtu and additional Persian manuscripts Oxford, 1930 .

&

Catalogue of the Persian, Turkish, Hindustani and Pushtu MSS in the Bodleian Library, Part III:additional Persian manuscripts, by A.F.L Beeston Oxford,1954.

17 Bresla - Verseichnis der arabischen, persischen, turkischen und hebraischen Hadnschriften der Stadtbliotheek zu Brealau von C Brockelmann, Breslau, 1903

18 Brockelmann, Carl - Geschichte der arabischen Litteratur von B. Brockelmann. Weimar- Berlin, 1898-1902 .

19 Browne, E.G (Personal Library) - A Descriptive Catalogue of the Oriental manuscripts belonging to the late E G Browne, by R A. Nicholson. Cambridge

20 Browne, E.G A Catalogue of the Persian manuscripts in the Library of the University of Cambridge Cambridge, 1896 .

&

A Hand - list of the Mubammadan mannnscripts including those written in the Arabic character preserved in the Library of the University of Cambridge. Cambridge, 1900 .

21 Browne Supplement - A Supplementary Hand-list of the Muhammadan manuscripts preserved in the Library of the University and Colleges of Cambridge London, 1922.

22 . Browne (Houtum - Schindler) - The Persian manuscripts of the late Sir Albert Houtum-Schindler, published in "Journal of the Royal Asiatic Society , 1917, pp 657-694"

23 . Buhar - Catalogue raisonne of the Buhar Library (now in the Imperial Library, Calcutta), Vol. I: Catalogue of the Persian manuscripts in the Buhar Library begun by Maulavi Qasim Razavi, revised and completed by Maulavi Abdul Muqtadir .Calcutta, 1921.

24 . Cambridge - Please see "Browne" and "Browne Supplement" above.

&

A Second supplementary Hand - List of the Mu - hammadan manuscripts in the University and colleges of Cambridge, by A.J Arberry Cambridge, 1952

25 Contributions to Persian Lexicography - by Blochmann, published in "Journal of the Royal Asiatic Society, Vol xxxii, 1868, pp 18-25 and 70-71".

26 Daily Telegraph, Poona dated 29 October 1885.

27 . Dictionnaire encyclopédique de bibliographie arabe - Sarkis

28 . Dorn, Bernhard - Catalogue des Manuscrits et

Xylographes orientaux la Bibliotheque Imperial Publique de St. Petersbourg. St. Petersbourg, 1852.

29. Edinburgh - A Descriptive Catalogue of the Arabic and Persian manuscripts in Edinburgh University Library, by Mohammad Ashraful Hukk, Hermann Ethe and Edward Robertson. Edinburgh 1925.

30 Edinburgh New Coll - A Handlist of the Arabic, Persian and Hindustani manuscripts of New College, Edinburgh, by R B Serjeant London 1942

31 Encyclopaedia of Islam - in IV volumes. Luzan & Co., London. 1913

32 . Ethe, Herman - Catalogue of the Persian manuscripts in the Library of India Office, II volumes. Oxford, 1903-37 & 1931

33 Eton - Catalogue of the Oriental manuscripts in the Library of Eton College, compiled by D . S . Margoliouth Oxford, 1904

34 .Flugel, Gustav - Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der Kaiserlich - Königlichen Hofbibliothek zu Wien Wien, 1865 - 1867 .

35 Garcin de Tassy - Histoire de la litterature hindoue et hindoustanie Paris, 1870 - 1871 (2nd Edition) .

&

36 Memoire sur les noms propres et le titres Musumans, Suivi d'une notice sur le vêtements avec inscriptions arabes, persanes et hindoustanies . Paris , 1878 .

37 . Glasgow - An Eastern Library . with two Persian and Arabic manuscripts, compiled by Khan Sahib Abdul Muqtadir and Abdul Hamid . Glasgow, 1920 .

&

The Persian and Turkish manuscripts in the Hunterian Library of the University of Glasgow, published in "Journal of Royal Asiatic Society, 1906, pp 595 – 609" .

38 . Glimpses of Life and Manners in Persia – by Lady Sheil . London, 1856

39 . Hamburg – Katalog der Orientalischen Handschriften der Stadtsbibliothek zu Hamburg mit ausschluss der hebraischen Teil I Die arabischeen, persischen, turkischen, malaiischen, koptischen, syrischen, ethiopischen Handschriften . Hamburg, 1908 .

40 . Historical Landmarks of the Deccan – by T W Haig Allahabad, 1907

41 . The History of India – by Elliot and Dowson Trubner & Company, London, 1877

42 . A History of Persian Literature – by E G Browne Cambridge University Press, 1928

43 History of Shah Jehan of Delhi – by B F Saksena

44 Hobson Jobson – by Col Yule and A C .

Burnell . John Murray, Albemarle St. , London,
1903 .

45 . India Office - Manuscripts which have not been described in the Catalogue of India Office Library by Hermann Ethe (Vide Storey Section I Part I, page xvi under I . O .) .

46 India Office D P . - Please see "India Office" above .

47 . Indian Mirror dated 1 November 1885 .

48 . Indo - Iranica , Vol . Thirteen No . 4 dated December 1960 . Please see "Khan Arzoo . . . . " below .

49 . Ivanow Wladimir - Concise descriptive catalogue of the Persian manuscripts in the collection of the Asiatic Society of Bengal Calcutta, 1924 .

&

50 Concise descriptive catalogue of the Persian manuscripts in the collection of the Asiatic Society of Bengal, 11 Supplements . Calcutta, 1927 - 1928 .

51 . Ivanow - Curzon . - Concise descriptive catalogue of the Persian manuscripts in the Curzon collection of the Asiatic Society of Bengal . Calcutta, 1926

52 . JASB - Journal of the Asiatic Society of Bengal, Calcutta .

53 . JRAS - Journal of the Royal Asiatic Society,
London .

54 Kapurthala - Vide Oriental College Magazine,
Vol . iii/4 (August 1927) , Lahore .

55 Karatay - Istanbul Universitesi Kutuphanesi
farsca basmlar Katalogu, by Fehmi Edham Karatay .
Istanbul, 1949 .

56 Khani Arzoo and His Works, an article by Dr.
Manohar Sahai Anwar (Head of the Department of
Persian, Arabic and Urdu, Panjab University, Camp
College, New Delhi, published in Indo - Iranica Vol.
13 No 4 for December 1960 , pp 23 - 32

57 . Kraft, Albrecht - Die arabischen persischen
and turkischen Handschriften der Kaiserlich -
Koniglichen Orientalischen Akademie zu Wien . Wien,
1842 .

58 . Leningrad - Akademiya Nauk SSSR Institut
Vostokovedeniya, N D Miklukho - Maklai Opisa nie
tadzhikskikh i persidskikh rukopisei Instituta
Vostokovedeniya (Pt I) . Moscow - Leningrad, 1955 .

59 . The Life of Sheikh Muhammad Ali Hazin
(written by himself in Persian) ~ edited and translated
by F . C . Belfour, 1830 .

60 Lindesiana - Bibliotheca Lindesian Hand-list
of Oriental manuscripts Arabic, Persian, Turkish .
(Now in John Rylands Library at Manchester)
Aberdeen, 1898

61 . Madras - Alphabetical index of manuscripts in the Government Oriental Manuscripts Library of Madras (Persian manuscripts) . Madras, 1893 .

&

62 . A Descriptive catalogue of the Islamic manuscripts in the Government Oriental Manuscripts Library, II Vols . Madras, 1939 - 1950 .

63 . Madrasah - Catalogue of the Arabic and Persian manuscripts in the Library of the Calcutta Madrasah , by Kamaluddin Ahmad and Abdul Muqtadir . Calcutta . 1905

64 . Manchester - Catalogue of the Arabic manuscripts in the John Rylands Library, Manchester, by A . Mingana . . . Manchester, 1934

65 Morley , William H ~ A Catalogue of the manuscripts in the Arabic, Persian, Turkish and Hindustani languages, preserved in the Libraries of the Royal Asiatic Society and the Oriental Translation Fund of Great Britain and Ireland . London, 1838 .

&

66 A Descriptive catalogue of the historical manuscripts in the Arabic and Persian Languages preserved in the Library of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland . London, 1854 .

67 Mughal Empire - by Srivastava

68 Nazir Ahmad - Notes on Important Arabic

and Persian manuscripts in various Libraries in India , by Maulavi Hafiz Nazir Ahmad, published in the Journal of the Asiatic Society of Bengal, New Series, Vol xiii (1917) , pp lxxvii- cxxxix and Vol xiv (1918), pp . excix - ccclvi . References have been given here to the serial numbers in the Persian section of the latter .

69 . OCM – Oriental College Magazine , Lahore . Please see No. 4 of the Urdu Sources above

70 Oriental Biographical Dictionary – by Thomas William Beale, published by the Asiatic Society of Bengal Calcutta, 1881.

71 .Palmer, EH – A Descriptive catalogue of the Arabic, Persian and Turkish manuscripts in Library of Trinity College, Cambridge Cambridge, 1870

72 Palmer (King's College) – A Descriptive catalogue of the Arabic, Persian and Turkish manuscripts in the King's College, published in "Journal of the Royal Asiatic Society, Nouvelle serie, tom III, pp 105" onwards .

73. Persian Literature (A Bio - Bibliographical Survey) – by C. A. Storey Luzac & Co Ltd., 46, Great Russel St , London, 1953.

74 The Pioneer Daily, Lucknow dated 29 January 1880

75 The Poona Observer dated 22 February 1890

76 Princeton - Descriptive catalogue of the Garret

collection of Persian, Turkish and Indian manuscripts . in the Princeton University Library, by Mohamed E. Moghadem and Yahya Armajani under the supervision of Philip K. Hitti. Princeton, 1939.

77 . Rampur – Rampur State Library, United Provinces, India The published catalogue of this Library has not been utilised by the writer

78 . R.A.S Royal Asiatic Society Catalogue of the Arabic, Persian, Hindustani and Turkish manuscripts in the Library of the Royal Asiatic Society, London , published in the Journal of the Royal Asiatic Society, London, 1892, pp 501-69

79 . Rehatsek, Edward Catalogue raisonne of the Arabic, Hindustani, Persian and Turkish manuscripts in the Mulla Firuz Library, Bombay Bombay, 1873

80 . Rieu , Charles – Catalogue of the Persian manuscripts in the British Museum, III volumes. London, 1879 – 1881 – 1883 .

81 Rieu Supplement – Supplement to the Catalogue of the Persian manuscripts in the British Museum by Charles Rieu London, 1895 .

82 Rosen, Institut – Les manuscrits persans de l' Institut des Langes Orientales (du Ministere des Affaires Etrangeres) decrits par le Baron Victor R St. Petersburg, 1886

83 Ross and Browne – Catalogue of two collections of the Persian and Arabic manuscripts preserved

in the India Office Library, London - compiled by Sir Denison Ross and Edward G. Browne . London, 1902 .

84 . Saleman - Rosen - Indices alphabetici codicium manuscriptorum persicorum turcicorum arabicorum qui in Bibliotheca Imperialis Literarum Universitatis Petropolitanae adseruantur "Zapiski Vostochnago Otdeleniya Imperratorkago Rossiyskago Archeologiceskago Obcestwa" t II - III, by Saleman and V Rosen . St Petersbourg, 1887 .

85 . Schefer, Charles Catalogue de la collection de manuscrits Orientaux (arabes, persans et turcs) , publie par E. Blochet . Paris, 1900 .

86 . Semonov, A A - A Descriptive catalogue of the Persian , Arabic and Turkish manuscripts preserved in the Library of Middle Asiatic State University, Tashkent, 1935 - 1956

&

Sobraniye vostotchnyh rukopissei Akademii Naouk Uzbekskoi SSR, 4 vols Tashkent, 1952 - 56 .

87 Semonov (Bukhara) - Katalog rukopisei istoricheskogo otdela Bukharskoj Tsentral 'noi Biblioteki Tashkent, 1925

88 Sheikh Muhammad Ali Hazin, his life, times and works - by Sarfataz Khan Khatak Lahore, 1944

89 Siyarul Mutakhherin - translated by Mr Raymond .

90 Sprenger, A A Catalogue of the Arabic, Per-

sian and Hindustany manuscripts of the libraries of the King of Oudh, compiled under the orders of the Government of India vol I Calcutta, 1854

90. A. Storey - Please see "Persian Literature" above.
91. Tashkent. Please see "Semonov, A.A." above.
92. Times (London) dated 3 March 1890.
93. Times of India Weekly dated 6 November 1885.
94. Tippoo Sultan Library - A Descriptive catalogue of the Oriental Library of the late Tippoo Sultan of Mysore, compiled by C. Stewart. Cambridge, 1809
95. Vollers, K - Catalog der islamischen .... Hand-schriften der Universitats - Bibliothek zu Leipzig. Leipzig, 1906.

فهرست کتب و رجال و اماکن